

at o.a. de
n dr Rid-
nis als
n den-
Schooner
rme kerk
in slepen.
ddens over
nog maar
begrijpen,
van 1854
lerweg 15.
sche kerk-
moole din-
neusch wel
en wat hij
en al zijn
tellen
Heeft Bar-
he zeloten,
ide Her-
e nieuwere
ig en zoo

gaan we
oor de ge-
elde en op
a „Conclu-
ofdstuk II:
amen-

ijn zelf-

egd wordt.
uit te leg-
met onze
a at se-
de beken-
van allerlei
denis" zien
iet Rutgers
d, en Kuy-
ze het wel
ermittelt der
door Soe-
s in kerk-
(J. H.). De
rondslag ze
te mogen

t Evan-
eerste
erken
he ker-
n Indo-
met de
lken ar-
sië de
dit werk

vriendelijk-
g voor ons,
putaten der
ze probee-
n, opdat de
kwaad wor-
ze uitdruk-
e situa-
en zinnete
erd. De bij-
een hooge
liever: Soe-
ien we vol-
gens dacht
elden moet,
e „situatie“
situatie een-
rechtster-
ritaal-revo-
eel te nette

an, de term
klaard wor-
verband van
conferentie
Ja, ja, daar
Kerkverband
tionair ver-
orafgaanden
zegger-aan-
sten het al,
rond wet
eans veran-
destijds een
Java, wel-
f andere ge-
r waar Soe-
ras. Het ap-
e in een sy-

dezen term
willen aan-
ties, die nu
ekomst zul-
he, de Ame-
ster-geestig.

Stel u een meneer in Kampen voor, die verraderlijk zijn pas uit het concentratiekamp ontslagen wettige vrouw de deur uitjaagt, en dan plechtig verkondigt: vreemdelingen mogen niet in mijn keuken kijken, hiermee bedoel ik dus óók Kantonneezers en Amsterdammers. Maar intusschen is het een vernedering, én een revolutionair symbool, als de man met hollandschen naam Th. B. W. G. Gramberg zich officieel zelf moet aandienen als „voorzitter van de delegatie van de buitenlandse kerken“. Al dit revolutionaire gedoe wordt dan samengevat onder den „Deutsche-Zeitung“-term: de „b i j z o n d e r e s i t u a t i e v a n d e k e r k e n o p J a v a“. Buiten de deur gezet vóór ze 't wisten, al die nederlandsche kerken. Al onze zendingsgebouwen „buitenlandsch kapitaal“, „buitenlandsch bezit“. Wie overziet de consequenties van deze door de synodocratische zendingsmensen plus hun deputaten zóó maar AANVAARDE qualificatie van „buitenlanders"? Op het AANVAARDEN leggen we allen nadruk. Het a n v a a r d e n van een naam brengt consequenties mee. En als die consequenties beslissend zijn voor den rechtsstaat en de eigendommen van anderen, en als die anderen voor een deel menschen zijn die ik vertegenwoordig, voor wier rechten ik heb optekomen, als hun dienaar, dan wordt de zaak der aanvaarding eener valsche, maar juridisch-betekenisvolle benaming, dubbel gevaarlijk: dan wordt ze z o n d i g. En eigenwillig. Waar blijft Ridderbos met een stel vragen, binnen 14 dagen te beantwoorden met ja of neen? O.a. een vraag over al of niet leedwezen betuigen wegens de „h o u d i n g" (!), aangenomen tegen al de synodes??

Men moet hier niet gering over denken, al loopen die deputaten onder de pressie van Bavinck met zijn ongelukkige zendingscentrum over deze dingen nog zoo vlot en gemoedelijk heen. De Heer Jan Schouten en heel zijn gebaar inzake dien pas, ja, heel zijn politiek, is hier rustig verraden. Ze kijken vandaag allemaal naar ons, vrijgemaakten, en zuchten, dat wij den boel kapot maken voor de A. R. Partij. En als „Trouw" kans ziet, onze stem te smoren of die van onze bestrijders te begunstigen, dan wordt de kans meermalen benut. Maar laat men nuchter blijven: de politiek der A. R. Partij is getorpedeerd, en dat op een zeer belangrijk punt, door de zendingsmensen der synodocraten plus door dat heele deputatengezelschap, dat zóó maar al dien défaitistenrommel slikt, en de Soekarno-pillen netjes verpakt in synodaal-gemoedelijkheidspapertjes. De A. R. politiek wordt niet door ons getorpedeerd, maar door „Baarn", waar Ridderbos niet tegen op kan, sedert hij het cement heeft laten weggooien in zijn gekrenkten trots en het zand heeft overgehouden. Niet de uitbanners van '44 zijn nog de steun der A. R. Partij, want die kunnen niets meer tegen deze groep, die al door de P. v. d. A. is geïnfecteerd, maar de menschen hadden 't kunnen zijn, die de Heer Schouten helpt doodzwijgen, nu de aansichters van de ramp van '44 uit zekeren clubgeest zich hebben laten gebruiken om mee te doen met het verraad. De ééne aanvaarde term „b u i t e n l a n d s c h" beteekent een dolkstoot in den rug van Schouten-Bruins Slot. Maar 't schijnt, dat je niet in de gaten loopt, als je maar een versje zingt. Waarom schrijft de Heer Schouten nu niet eens een ferm artikel in „Nederlandsche Gedachten" tegen de synode van Eindhoven, en de zendingsmensen plus deputaten?

Wat de zendingsdeputaten bij elkaar slepen, om den term „buitenlandsche kerken" te ontdoen van zijn bitteren smaak, dat gaat nu grenzen aan het ongehoofdelijke, als ze besluiten met het schóóne zinnetje: „Behalve den invloed van deze b i j z o n d e r e s i t u a t i e v a n d e k e r k e n o p J a v a s p r e e k t h i e r o o k m e d e h e t o e c u m e n i s c h b e s e f, d a t o o k v r o e g e r r e e d s i n d e z e k e r k e n l e e f d e e n d a t d o o r d e s t o r m e n d e r l a a t s t e j a r e n, w a a r i n z i c h m e t h a a r z w a k k e k r a c h t e n m e e r d a n o o i t m e t e l k a n d e r v e r b o n d e n h e b b e n g e v o e l d, s t e r k i s g e s t i m u l e e r d".

Oecumenisch besef..... de infiltratie-aap komt hier uit den expansiemouw. We kunnen 't ook zóó zeggen: de aap van de verbastering komt uit den mouw der verbredering. Of zóó: de aap der revolutie uit den mouw der verbredering van het veld der reformatie! Oecumenisch, — we hebben al ettelijke malen hooren verzekeren, dat dit woord is afgeleid van „oecumene", d.w.z. „bewoonde wereld, wereld". Oecumenisch wil dus, als men 't woord zijn eenvoudigen zin laat behouden, niet meer zeggen dan: in een de wereld omspannend verband. Daarom is oecumenisch christendom: christendom, dat de wereld omspant. Maar het moet dan ook CHRISTENDOM zijn, onvervalscht. Niet, datgene wat ze er al zoo van MAKEN, maar datgene, wat het naar eigen wezen IS en zijn MOET!

Helaas weet ieder, dat „oecumenisch" christendom in de praktijk niet beteekent: waarachtig christendom, dat, MET BEHOUD van zijn eigen zuiverheid nu contacten met GELIJKGEZINDEN opneemt over heel de wereld (dit ware een prachtig en Gode gevallig werk), doch dat het in feite hierop neerkomt: uit belangstelling voor wat zich over heel de wereld christen gelieft te NOEMEN (en er zijn rare snuiters onder) ZONDER WEZENLIJKE CONTROLE contacten leggen met wat z i c h a l s

christen áándient. Men praat van oecumenisch christendom, maar bedoelt eigenlijk: oecumenisch christennaamvoerdersdom.

En dat kan men nu zoo maar lezen in een rapport, waar ook ds Duursema als ondertekenaar onder staat, die ook al praeses geweest is van een synode. De javaansche kerken (dat wil zeggen: alles-en-nog-wat-kerken) hebben Soekarno gehoor gegeven. De arbeid van de zendingsmensen van gereformeerden huize heeft (laten we 't maar belijden) zóó weinig indruk gemaakt, en was al zóó slappedanig, dat de door de gereformeerde zending geplante kerken geen moed hadden en geen lust en geen begrip voor het weerstaan van die revolutie van Soekarno. Ze zijn óók maar meegezeuld, en hebben óók maar meteen de kerken van het verband-Ridderbos-Nauta-Grosheide, die nog in het Jaarboek-Meyster als zendende kerken te boek stonden, en welker leden in den oorlogstijd soms wekelijks voor haar baden in hun eenvoudigheid, kalmweg laten afvoeren van de lijst der allernaasten: ze werden ook door haar als „buitenlandsche" kerken gequalificeerd. Ze hebben — opgevoed door dominee's, die mèt het zwarte pakje ook wel wat confessionele insignia uitgetrokken hebben — toen zich geassocieerd met jan-en-allemannen, hetgeen, overgezet zijnde in de taal der onwaarachtigheid, zeggen wil: ze hebben zich geplaatst in oecumenisch „verband". In dat „verband" kwam Nederland er nog al slecht af; „koloniale mogendheid" en wat dies meer zij. Ze hebben toen meteen maar mee gerevolteerd, want de breedheid is meer dan de zuiverheid. En toen hebben ze de eigendommen der zending, waar kleine nederlandsche dorpskindertjes tegen een schamele belooning van af en toe een kiekje in het Zendingblad voor loopen te collecteeren, met één pennestreek b u i t e n l a n d s c h bezit verklaard. En nu komt Bavinck, met Verkuyll en Bakker en al die anderen met de zelfpot, om er wat zacht spul over heen te strijken: voor alles wat zacht is en een beetje hamamelis-achtig ruikt, valt de kerk wel achterover. En de revolutie, en het verraad, en het niets e i g e n s meer hebben, wel, meneer, dat berg je allemaal maar op in den term „DE STORMEN DER LAATSTE JAREN" (want als ik van positie verander, dan zeg ik maar: God heeft een storm gestuurd, en het komt van dien STORM, meneer, dat mijn positie veranderd is), en kijk, heel de synode zegt, met een van tranen verstikte stem: fiat, fiat, fiat, te Deum laudamus. In dezelfde week luisteren ze naar de Matthäus Passion: Blute nur, du liebes Herz, denn ein Kind, das du erzogen, das an deiner Brust gesogen, ist zur Schlange worden.

Zóó is het product van den moeizamen zendingsarbeid der gereformeerde kerken. De zendingsdeputaten zeggen: heelemaal geen slang. En Toornvliet: een welgeschapen kindje, gekregen door de genade Gods.

Welja, er kan altijd nog meer bij. Deze volksgeruststellers zijn zóó bezorgd voor het „javaansche gelaat", dat ze zich zoo maar in hun eigen huis door hun eigen pupillen een „b u i t e n l a n d s c h" gelaat laten aanmeten, en dan nog staan te pochen: staat het niet prachtig oecumenisch, meneer?

„Meneer, meneer!"

K. S.

herhaald advies, I.

In ons nummer van 6 Maart j.l. hebben we in de rubriek Persschouw een stukje opgenomen onder het kopje: Ds van Teylingen moest maar overgaan tot de Hervormde Kerk.

Dit ongevraagd advies gaven we naar aanleiding van, en ook op grond van een door ds Van Teylingen, synodocratisch predikant, gepubliceerde meeninguiting, zooals die door dr F. L. Bos was samengevat. We schreven, want voorzichtigheid is de moeder der porceleinkast, erbij: „Indien dr Bos ds Van Teylingen's meening correct weergeeft, en dit neem ik dadelijk aan, DAN komt ds v. T.'s raad dus hierop neer: zet 1 Cor. 4:6 op zij".

Sindsdien ontving ik van ds Van Teylingen een brief, waarin hij bezwaar maakt tegen zulke weergave van zijn gevoelens. Blijkens een tweeden brief komt zijn bezwaar hierop neer: dat ik, om ds v. T. te bestrijden, gebruik maakte niet van wat deze zelf, doch van wat dr Bos over hem geschreven had.

Nu valt dat nog al mee, dacht ik; zie mijn eigen inleidend woord. Maar om aan alle gerechtigheid te voldoen, heb ik dr Bos gevraagd, mij te willen toezenden de eigen woorden van ds Van Teylingen. Dr Bos had de vriendelijkheid, zulks te doen. Hier laat ik nu zijn desbetreffend artikel in zijn geheel volgen, voorzien van enkele kanttekeningen.

Ds van Teylingen dan schreef in „Eenigheid des Geloofs" van 6 Febr. 1948, bl. 72, in een „Open Brief aan dr F. L. Bos":

Uw laatste schrijven levert een waardevolle bijdrage tot een beter verstaan van elkander. Mijn vrees was immers deze, dat voor u, wanneer u opponeert tegen een leeruitspraak, een eenvoudig formeel beroep op 1 Kor. 4:6 al voldoende was, en dat het uw bedoeling zou zijn, dat de kerk voor zo'n beroep onmiddellijk had te wijken. U stelt de zaak thans zo, dat er, in dit opzicht geen plaats is voor misverstand, want u verklaart uitdrukkelijk, dat het bewijs moet geleverd worden van 't niet in alles met de Schrift overeenstemmen ener leeruitspraak, eer 1 Kor. 4:6 om zo te zeggen de deur toedoet.

UITVOERING EN UITVOER ZIJN TWEE!

Toen in den jare 1942 een Generale Synode leerbeslissingen nam, moesten deze op staanden voet worden uitgevoerd, zelfs hangende eventueel appèl. Niet uitgevoerd naar het buitenland, maar wel uitgevoerd in het binnenland. Men mocht bezwaard zijn zooveel als men wilde, maar men mocht zijn bezwaren indienen bij een volgende Synode, maar in het binnenland moest men de besluiten uitvoeren. Deze uitvoering werd van hoogerhand nadrukkelijk gelast.

Over den uitvoer naar het buitenland evenwel heeft men andere gevoelens. Aan de uit het verband der synodocratische Kerken getreden Kerken in Indonesië heeft men bij het afscheid geen Vier, maar slechts Drie Formulieren van Eenigheid meegegeven.

En aan de Javaansche Kerken die in samenwerking met de synodocratische gemeenschap in Nederland in breder verband met Doopsgezinden en anderen gaan samenwerken op Java werd gebodschapt, dat voor deze samenwerking de twaalf artikelen voldoende waren.

Klaarblijkelijk was het Vierde Formulier, in 1942 geformuleerd, in 1946 ten deele vervangen, nog steeds niet aangevuld voor wat betreft het punt van de Pluriformiteit der Kerk, dat in 1936 ook aan de orde werd gesteld, maar nog steeds niet afgehandeld is (het kon toen niet wachten!), slechts bestemd voor binnenlandsche uitvoering, niet voor uitvoer naar het buitenland. Ofschoon het ook binnenlands goede diensten heeft gedaan voor den uitvoer van een aantal menschen uit de Kerk.

Hetgeen toch wonderlijk is.

Want op de oecumenische synode, die in Amerika werd gehouden, ontvingen gemelde leerbesluiten de hoogst-oecumenische goedkeuring van de Amerikanen. Je zou zoo zeggen, dat men dan toch met die leerbesluiten wel voor den dag kan komen.

Of was ook deze oecumenische jk toch weer niet voor de Oecumene, maar slechts voor de S t r i j d e n d e K e r k in het binnenland bestemd?

Hetgeen toch weer niet wonderlijk zijn zou!

Immers, in de leerbesluiten, zooals ze in 1942 geformuleerd werden en gepubliceerd in De S t a n d a a r d, bleef bij het eerste lezen de aandacht trekken bij twee woorden, die D. E. C. terstond met rood potlood onderstreepte. Dat waren in de besluiten omtrent de Gemeene Gratie de woorden: „o n d e r o n s".

D. E. C. vond dat geen kerkstijl.

Het was hem teveel „o n d e r o n s".

Thans blijkt, dat de toenmalige synode ook geenszins de bedoeling had voor het oor der heilige algemeene christelijke Kerk te spreken. Niet voor de Kerk, die verspreid en verstrooid is over de geheele wereld, maar slechts „o n d e r o n s".

De „godelijke waarheden" — nomenclatuur van Duursema — waren wel voor uitvoering, niet voor uitvoer bestemd.

Kuyper sprak eens over kronkelvaardigheid.

D. E. C.

Hier vergist ds v. T. zich. 1 Cor. 4:6 doet geen deurdicht na inlevering van bewijsstukken inzake de vasheid tener leeruitspraak, doch doet de deur dicht vóór de vaststelling van zoo'n uitspraak. Want als alle geloovigen worden vermaand, niet te „g e v o e l e n" boven hetgeen geschreven staat, dan mag een kerkelijke vergadering hen aan zoo'n gevoelens van haar niet binden. Dit vooreerst.

En dan voorts: in het conflict, waarin ds v. T. zich tenslotte aan den kant der zondaren geschaard heeft, helaas, gaat het niet over het „g e v o e l e n" der leden, doch over de b i n d i n g aan den eisch om niets te leeren, dat niet ten volle in overeenstemming is met den inhoud van het bindend verklaarde gevoelen. M.a.w. we hebben geen moeilijkheid over het „g e v o e l e n" van de kerkleden onderling, doch over 't „s p r e k e n" van de kerkelijke ambtsdragere. Die werden gedwongen niets te leeren, d.w.z. te s p r e k e n, dat niet ten volle..... enz. Wie onder hen getrouw was, weigerde; want hij wist, dat de hem opgelegde dwang van s p r e k e n beteekende een aan de gemeentelieden opgelegde dwang om te h o o r e n. Zij zouden een rechtmatig gevoelen dat h.i. naar de Schriften is, niet meer mogen h o o r e n, doch m o e t e n aanhooren, wat h.i. ermee in strijd was. De goede herders hebben de schapen tegen dezen hoordwang beschermd, wetende, dat zij, deswege, door de vergadering der kwade, zouden worden uitgebannen. Zij hebben dezen smaad om Christus' wil gedragen. Ook van de zijde van ds Van Teylingen, die beter wist, maar niet goed deed. En die reeds in IJmuiden de schapen prijs gaf aan den hoordwang, en degenen die zich herinnerden dat b.v. cand. H. J. Schilder was uitgebannen vanwege de v e r d e d i g i n g v a n h u n r e c h t e n inzake het h o o r e n, en die van oordeel waren dat hij als hun ambtsbroeder deswege moest blijven gelden. En ook, nu des te meer, als hun avond-